

"Quo vadis BKA"

Bakgrunnsnotat for gruppearbeid ved BKAs landsmøte, 22. – 23. september 2018

Gunnar Kvåle og Halfdan Wiik

På sentralstyremøtet 16.10.2017 ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av Steinar Høiback, Halfdan Wiik og Gunnar Kvåle for å gå gjennom BKAs formålserklæring med tanke på eventuell revisjon eller en konkretisering i form av en strategisk plan for BKAs arbeid.

Gruppen har på e-post utvekslet synspunkter på dette. Saken ble også diskutert ved lokallagsamlingen 2. februar, 2018. I Sentralstyremøtet 9. april ble Gunnar Kvåle og Halfdan Wiik bedt om å lage et forslag for videre arbeid. Et notat om saken ble oversendt sendt til Sentralstyret 2. mai og behandlet i styremøtet 11. juni. Sentralstyret sluttet seg til hovedlinjene i notatet som et godt grunnlag for videre diskusjon ved BKAs landsmøte og at dokumentet legges ut på BKAs hjemmeside sammen med landsmøtedokumentene.

BKAs arbeidsmåte og struktur

BKA er en grasrotorganisasjon av engasjerte mennesker i besteforeldre-alder som ønsker å gjøre en innsats i klimasaken i samsvar med BKAs vedtekter og formålserklæring. Diskusjonen på lokallagssamlingen er referert her:

<http://www.besteforeldreaksjonen.no/?p=43283>. Dette dokumentet er til dels basert på det som kom fram i denne diskusjonen.

[Besteforeldreaksjonens formålserklæring](#) ble vedtatt på årsmøtet i Skien i 2015, etter et grundig forarbeid og høring ute i organisasjonen. Den står seg fortsatt godt, og det er ikke kommet forslag om revisjoner.

BKAs initiativer og praktiske aksjonsarbeid har oftest blitt til ved at enkeltmedlemmer eller grupper har startet uten noe forutgående vedtak i organisasjonen. Vegen blir i stor grad til mens vi går, og vi mener at dette er måten en løs organisasjon som BKA fortsatt bør arbeide. Både sentralstyret og lokale grupper bør ha stor frihet i å bruke tid på å engasjere seg i saker som de til enhver tid vurderer som viktige. Samtidig er det viktig med gjensidig informasjon om hva som prioriteres og utveksling av ideer om satsinger mellom sentralstyret, lokale grupper og enkeltpersoner.

På lokallagsamlingen ble spørsmålet om hva slags organisasjon BKA primært skal være, diskutert:

- Skal vi først og fremst ha en aktivistisk, pågående rolle med tydelig formulerte politiske standpunkter og krav?
- Eller skal BKA primært appellere mer bredt til folk som støtter klimasaken ut fra formålsparagrafen og vedtektene?

Til dette har vi vel flere ganger landet på svaret «Ja takk, begge deler» med egenaktivitet etter interesse og legning, blant annet ved å delta i demonstrasjoner av ulike slag og som aktive gjennom media lokalt og nasjonalt. Flere ga uttrykk for at det er ønskelig med mer aktivisme, gjennom ulike former for synlige, men verdige demonstrasjoner, gjerne med brodd mot politikere som står for en politikk som er i strid med hva klimasaken krever.

Deltaking i høringer o.l. omkring stortingsmeldinger om oljepolitikk og klima kan også være viktig. Dette kan være krevende for en organisasjon uten noe «apparat», og BKA kan i slike sammenhenger la seg representere gjennom Forum for Utvikling og Miljø (ForUM) der vi er medlem. En fordel om BKA selv er representert er at vi tydeligere får fram generasjonsperspektivet og det etiske ansvar dagens generasjon av voksne har for å hindre at arven vi etterlater til de unge ikke blir for tung å bære.

Mange har gitt uttrykk for at BKA bør vektlegge å påvirke politiske beslutninger gjennom direkte kontakt med politikere/partier både på sentralt og lokalt nivå. Det som ble gjort i Trondheim våren 2017 kan være et eksempel til etterfølgelse. Se <http://www.besteforeldreaksjonen.no/?p=35714> Dette bør i så fall gjennomføres i god tid før kommende kommune- og fylkestingsvalg.

Innsats lokalt

Lokalt må gruppene og den enkelte kunne engasjere seg på måter og i saker som de finner passer best den enkelte/lokallaget. Det bør være stor frihet for lokalgrupper og enkeltpersoner innenfor rammen av vår formålserklæring å prioritere egne aksjoner, også med fokus på lokale klimasaker som f.eks. bilfritt sentrum, stans i motorveitbygging, lokale grønne tiltak og annet.

Samarbeid med andre organisasjoner

er viktig og aktuelt for mange, f.eks. under Klimafestivalen og i

Klimavalgalliansen lokalt og nasjonalt, eller med enkeltorganisasjoner (eksempelvis: Naturvernforbundet, Fremtiden i våre hender, Natur og Ungdom, Miljøagentene, Spire, Greenpeace). Slikt samarbeid er nyttig for mange lokallag der det i de ulike organisasjonene ofte er få aktive. Gjennom samarbeid der vi gjensidig støtter hverandre, kan vi gi større kraft til vår felles sak. Samarbeid med ungdom og ungdomsorganisasjoner og arbeid i forhold til barn og unge er spesielt viktig for BKA.

I de større byene er det dessuten gode muligheter for nyttig kontakt med forskningsmiljøer og andre som jobber med klima og klimarelaterte spørsmål (Eksempler: Cicero, Bjerknessenteret, Norsk klimastiftelse, Concerned Scientists, Concerned Students, Naturstudentene). Forholdet til fagbevegelsen blir av mange også fremhevet som viktig, jamfør «Broen til framtiden»-samarbeidet.

Hvordan nå flere

Vårt påvirkningsarbeid er rettet både mot politikere mot «folk flest». Demonstrasjoner og lokale markeringer prioriteres av mange. Det er viktig å nå ut, også til grupper utenom de mest klimaengasjerte. For dette kan bruk av lokalpressen og deltagelse med foredrag i lag og foreninger anbefales (f.eks. etter modell av «Delingsmodell for klimakunnskap» som koordineres av Harald Smedal).

Kommunikasjonsmåten vil være forskjellig i forhold til hvem som er målgruppen. For venner og kjente og andre blant «folk flest» bør vi legge opp til respektfull samtale og ikke være konfronterende eller moraliserende. I offentlig diskusjon med politikere som burde vite bedre og ikke prioriterer klima, kan vi godt være tydelige og skarpe når vi påpeker konsekvensene hvis dagens politikk ikke endres.

Innsats for å verve flere medlemmer er viktig. Jo flere som er med, desto større gjennomslag vil vi ha! Se video med Gro Nylanders foredrag om dette på lokallagssamlinga: <http://www.besteforeldreaksjonen.no/?p=43043>

Konsentrasjon omkring noen hovedprioriteringer?

I tillegg til å «la hundre blomster blomstre» og støtte opp under lokale initiativer, er det behov for at BKA drar i gang noen felles kampanjer/aksjoner, som vi har

gående over tid og som symboliserer og som markerer noe vi alle kan stille oss bak – selv om muligheten for innsats vil variere. Årsmøtet 2017 nedsatte arbeidsgrupper for følgende temaområder: Klimarettssaken, Karbonavgift til folket (KAF), Jernbanekampanjen, Delingsmodell for klimakunnskap, Samarbeidsprosjekt for BKA og Miljøagentene og Plastposeforbud. Det er i ettertid oppnevnt ledere for arbeidet med hver av disse gruppene som har rapportert til sentralstyret.

Dette er grupper av ildsjeler som selv ønsker å arbeide med et tema de er spesielt engasjert i. Det er viktig at gruppene har stor frihet til å legge opp arbeidet slik de selv finner hensiktsmessig. Samtidig kan mange baller i luften være utfordrende å håndtere for en liten og ressurs svak organisasjon.

Vi savner noen overgripende kampanjer som i større grad særmerker og samler oss som Besteforeldrenes klimaaksjon – til forskjell fra andre miljøorganisasjoner. I BKAs formålserklæring krever vi «gjennomgripende endringer i samfunn og levemåte» og skriver at «materielle forbruksvekst i rike land, er uansvarlig». Kanskje dette bør føre til at vi i større grad i vår utadrettede virksomhet også legger vekt på generelle spørsmål vedrørende samfunnsutviklingen. Under lokallagssamlingen pekte flere på at vekstfilosofien som kapitalismen er basert på, ikke er bærekraftig og derfor bør endres. BKA må fremme en politikk og en samfunnsutviklingen med et forbruk som ikke overstiger jordens tålegrenser. [Dette krever blant annet at den rike del av verdens befolkning reduserer forbruket betraktelig.](#)

Hovedutfordringen både for BKA og andre klimaengasjerte er hvordan en best kan bidra til store og raske kutt i produksjon og bruk av fossile brennstoff. Klimaforsker Kevin Anderson, visedirektør for det britiske Tyndall Center for Climate Change Research mener at å begrense global oppvarming til to grader fortsatt kan være mulig, men dette vil kreve det han har kalt “[A Marshall Plan for the Planet](#)”. Dette handler ikke bare om å gjøre fornybar energi litt billigere. Det handler om raskt å slutte med produksjon og bruk av fossile brennstoff. Vi kan ikke stole på at markedet ordner opp. [Den politiske klassens manglende forståelse av hva som kreves](#) er uten tvil vårt største «klimaproblem» nå.

Bør vi fremme mer konkrete krav?

På lokallagssamlingen ble det reist spørsmål om det kan være aktuelt for BKA å

formulere noen mer konkrete krav, i tillegg til de mer generelle formuleringene i formålserklæringen. Her er noen eksempler på dette som vi gjerne vil ha en diskusjon om på landsmøtet:

BKA vi arbeide for at:

- Norske utslipp kuttes i tråd med Paris-avtalens målsettinger og klimapanelets anbefalinger
- Materiell vekst må stanses – naturens tålegrenser forhandler ikke med feilaktige prioriteringer
- Norge viser solidaritet og praktisere klimarettferdighet ved at en ekstra prosent av nasjonalbudsjettet avsettes til klimabistand
- En konkret plan for rettferdig omstilling med 100.000 nye klimajobber kommer på plass snarest
- All oljeleting stanses og utfasing av oljeproduksjonen startes nå
- Investeringer i fossile brennstoff utfases og omdirigeres til investeringer for bærekraftig omstilling
- Deler av oljefondet brukes et klimapolitisk virkemiddel gjennom investeringer for bærekraftig omstilling i fattige land
- Norges bidrag til det grønne klimafondet dobles
- Folket må bli en del av løsningen slik Paris-avtalen krever og at økonomisk støtte til grasrotarbeid økes
- Planlegging av nye motorveier eller rullebaner stanses og avløses av en storsatsing på kollektiv, sykkel, elektriske ferger og lyntog
- Det innføres et forbud mot éngangs plastprodukter og høyere avgifter på all plast

Nye slagord?

En effektiv bevegelse som ønsker å appellere direkte til folk i alle aldre, må greie å kondensere viktige krav og synspunkter til slagord som får plass på en plakat eller et banner. «Barnas klima – Vår sak!» er særegent for Besteforeldrene og vel vårt viktigste slagord. Her er noen flere forslag, mer eller mindre gode – som grunnlag for det som kanskje kan bli et «slagordverksted» på landsmøtet:

- No action – No future!
- Ingen flere brutte løfter!
- Naturen tåler ikke mere!
- Slutt på ran fra barnebarn!
- Stopp leiting etter olje!

- 100.000 grønne jobber!
- Nei til vekst som skader klima!
- Gode liv som ikke skader!
- Gassutslipp må koste dyrt!
- Slutt på engangsplass!
- Ingen flere rullebaner
- NEI til motorvei! JA til lyntog!

Oppfølging

Vi foreslår at dette notatet med forslagene til konkrete krav og slagord, etter behandling og eventuell revisjon av Sentralstyret, settes opp som sak for videre diskusjon på BKAs landsmøte høsten 2018.